

NOILE FUNCȚIUNI ALE DIPLOMAȚIEI

În 1968, la scurtă vreme după intrarea mea în Cariera Diplomatică, o serie de circumstanțe de ordin profesional, politic și istoric mi-au oferit posibilitatea de a fi trimis în România. Pregătirile pentru acest transfer nu erau ușoare; în plus, starea în care de găsea România în acel moment impunea aprovizionarea cu tot felul de bunuri de consum. O vizită prin magazinele de la Madrid, bine aprovizionate chiar și în acele timpuri îndepărtate devenea obligatorie. M-am dus deci, la cel mai mare magazin, El Corte Ingles din Bulevardul Felipe II°, foarte aproape de casa mea, în cartierul Retiro din capitala Spaniei.

De-abia intrat în magazin, mi-a atras atenția un afiș mare care anunța că Vintilă Horia, exilat în Spania, semna exemplare ale romanului său tradus în spaniolă, "Dumnezeu s-a născut în exil", recent premiat de Academia Goncourt în Franța. M-am apropiat de scriitor, și, după ce m-am prezentat, i-am vorbit despre călătoria ce urma să o fac în România. *Știam deja*, îmi spuse. Colaborările sale la ziarul "YA" din Madrid, jurnal de înalt prestigiu și tiraj considerabil pe-atunci, organ al sectoarelor creștin-democrate ale Spaniei, îi dădeau prilejul să întrețină relații frecvente cu neuitatul meu tată, Antonio Ortiz Mufioz, cunoscut scriitor și jurnalist, șef de redacție la ziarul YA. Confruntat cu întrebările mele despre România, marele scriitor al exilului a schițat un surâs trist și mi-a mărturisit disperarea sa, în ciuda totuși a unei credințe intime într-un viitor mai bun pentru țara sa. Spre sfârșitul conversației noastre, nu m-am putut abține să nu-l întreb:

"Doriți ceva anume pentru București?" *Da*, a fost răspunsul său, însoțit de o privire visătoare-, *transmiteți urările mele de bine esențelor.*

Și într-adevăr, esențele au fost cele pe care le-am descoperit atunci când am ajuns; ele au constituit temelia dragostei mele, mai bine zis a dragostei dorului meu de România. Pământul ei, oamenii și limba mi s-au înfățișat întotdeauna în aceeași lumină și în aceleași culori.

1. Anii mei românești

Este o ocazie cu totul excepțională pentru un profesionist al diplomației să poată petrece un timp atât de îndelungat într-o țară, așa cum este cazul meu.

În primul meu "descălecat" la București, am ocupat, ca tânăr diplomat, postul de secretar de Ambasadă în proaspăt inaugurata Reprezentanță Consulară și Comercială a Spaniei, prima misiune oficială din Europa Orientală, azi Europa Centrală, denumită din nou, după criterii mai mult geografice decât politice.

Odată cu plecarea în vara anului 1945 a Ministrului Manuel Gómez y Garcia de Barzanallana, în urma intrării armatei sovietice, se suspendau legăturile între Spania și România. S-a produs apoi, pe 6 aprilie 1946, ruptura relațiilor diplomatice, consecință a recunoașterii legale de către România al așa numitului Guvern al Republicii Spaniole în exil, guvern al cărui președinte era Jose Giral Pereira.

După perioada postbelică europeană și după două decenii de tăcere, Misiunea din București, deschisă către sfârșitul anului 1967, reprezenta pentru Statul Spaniol, aflat în ultimii ai franchismului, o mare noutate; se întrezărea deja o schimbare inevitabilă în țara mea, păstrându-se însă anumite elemente esențiale care din punct de vedere politic făceau încă din Regimul lui Franco o dictatură formală.

Totuși, contrastul, mai bine zis ciocnirea brutală cu România "societății multilateral dezvoltate" era enormă și izbitoare. Nimeni, nici măcar admiratorii înfocați ai sistemului, nu rezistau contactului cu "realexistierenden socialismus". Și asta, cu atât mai mult cu cât după spusele multor prieteni demni de crezare, mi-a fost dat să o trăiesc în timpul șederii mele între anii 1968 și 1972, "epoca de aur" a primilor ani ai lui Ceaușescu. Prezența invariabilă a aparatului de Stat și a partidului, realități pe care în nici un moment sau circumstanță nu puteau să le uite obidiții cetățeni români, m-au îndemnat să mă refugiez în admirația pentru esențele României.

Lupta de zi cu zi pentru supraviețuire a familiei mele și a mea personală, în ciuda condițiilor mult superioare de care se bucurau diplomații străini în comparație cu imensa majoritate a întregului popor de muncitori, țărani și intelectuali ai "societății fără de clase", la care se adăugau anumite relații diplomatice în mod necesar dificile între țările noastre, produceau ciocniri sau diferențe de opinie cu autoritățile comuniste.

La frecvențele acuzații ale serviciilor de protocol din Ministerul Afacerilor Externe al Republicii Socialiste România, precum că nu aș fi fost un prieten al poporului român și că aș fi avut un comportament în

consecință, eu răspundeam afirmându-mi întotdeauna profunda mea admirație pentru variata și frumoasa natură a țării, dorința de mai bine pentru oamenii calzi și primitivi, precum și cunoașterea incipientă a unei limbi latine complicate, dar bogate și sonore. Acestea erau pentru mine esențele unei Românie care pe deasupra blocurilor și sistemelor politice își păstra, și continuă să o facă și acum, elementele ei permanente.

Aceasta mi-a fost răsplata și deci amintirea pe care am purtat-o cu mine, păstrând-o de-a lungul anilor de absență, în timp ce veștile care ajungeau până la mine erau din ce în ce mai proaste. Și totuși, în distanța geografică și îndepărtarea spirituală, memoria îndulcea realitatea, iar pământul, oamenii și limba îmi apăreau într-o frumoasă lumină.

La întoarcerea mea pe pământ românesc, în primăvara anului 1992, ca Ambasador de data aceasta al unei Spanii noi, pe deplin democratică și prosperă, integrată în Uniunea Europeană și mândră de rolul ei în lume, subtila limbă română mi-a permis să fac un joc de cuvinte și să răspund la bine ați venit, cu forma negativă *nu am venit, am revenit*.

Și iată că mă întorc din nou acum, cu plăcere și satisfacție, în această ocazie care mă onorează și mă bucură, ocazie pe care o datorez Senatului Universității din Craiova, Facultății de Litere, cărora le transmit cele mai profunde mulțumiri pentru acordarea acestui titlu. De asemenea, doresc în mod special să menționez acest fapt, pentru că mi-a oferit prilejul de a reveni într-o țară în care, după a mea, am petrecut cea mai lungă perioadă a existenței mele, mai bine de opt ani și jumătate, în două etape foarte diferite, ținând seama de epocă și conținut, separate între ele de 20 de ani, întotdeauna însă unite de permanenta amintire a esențelor unei Românie eterne, care nu a dispărut niciodată și va dăinui veșnic.

2. Craiova și Universitatea sa

Nu este nimic mai emoționant pentru un spaniol originar din Andaluzia, adică din vechea Betică romană, al cărei oraș Italica a fost locul de obârșie al marelui Traian, să străbată valul lui Traian. Admirând peisajele frumoase și dulci din Oltenia, se înfățișează imaginației mele întâlnirilor dacilor cu oștile cele de-a XIII-a (treisprezecea) Legiune Gemina Dacia, originară din Iberia, cea care l-a însoțit pe Traian în drumul lui spre meleagurile acestea.

În apropierea acestui oraș, pe locul vechii Drobete, în Turnu Severin, amintirea împăratului roman și andaluz devine și mai prezentă în ruinele pe care mulți le-am străbătut simțind apăsarea istoriei. Vestigiile castrului roman de la Drobeta domină Dunărea de pe frumoasa înălțime. Aceasta a fost prima tabără construită de Traian în secolul al doilea după Cristos, cu scopul de a servi drept cap de pod pentru cucerirea Daciei. În formă de dreptunghi și având patru porți, numită *pretoriană* se deschidea către un drum pietruit care ducea până la poarta de acces la pod. Impresionează imaginea încă vizibilă a primelor coloane și a resturilor porții de acces. Macheta care poate fi admirată în muzeul orașului sugerează măreția lucrării, colosale pentru epoca respectivă, construită în doi ani (103-105) pentru a răspunde problemelor economice și strategice ale epopeii dacice. Proiectat de către marele arhitect Apolodor din Damasc, care a condus și lucrările, podul măsoară 1.134 metri lungime și 19 lățime, sprijinit pe doisprezece pilaștri de piatră care susțineau la rândul lor arcuri de lemn care aveau rolul de a sprijini un panou de grinzi. La fiecare extremitate a podului se înalță o poartă monumentală încoronată de un trofeu. Și în ziua de astăzi se mai admiră tehnica și mai există încă îndoieli asupra procedurii de fixare a pilaștrilor pe fundul râului. Ipoteza cea mai probabilă pentru dezlegarea enigmei este aceea a unei devieri parțiale ale apelor pentru a reuși să se plaseze bazele tâmplăriei.

Istoria orașului Craiova, cunoscută sub numele geto-daco-roman de Pelendava, ne oferă informații asupra originilor sale, găsite de asemeni în amplasamentul unui vechi castru roman ridicat la aproximativ o sută cincizeci de metri deasupra râului Jiu și care forma o parte din lina de fortificații ale valului lui Traian, un mare zid de pământ care străbătea Oltenia de la Vest la Est.

Numele de Craiova apare pentru prima dată într-un document din 1475, iar locuitorii ei au avut un rol important în istoria Valahiei în Evul Mediu, precum și în luptele care au dat naștere Statului român.

Universitatea din Craiova, a cărei înființare coincide cu o perioadă dificilă a istoriei recente, este fără nici o îndoială unul dintre cele mai importante centre docente din România de azi.

3. Istoria și diplomația

Legătura mea cu orașul Craiova care, după întoarcerea mea s-a dezvoltat într-un mod special care mă onorează, are motive diplomatice, cu alte cuvinte, căile diplomației m-au adus până aici. Și vorbind de diplomație, se face obligatorie menționarea marelui jurist și diplomat român și european Nicolae Titulescu, al cărui nume stă scris pe frontispiciul Facultății de Drept al acestei Universități.

Îndeplinindu-mi misiunea diplomatică am inițiat în România acum mai bine de treizeci de ani, în 1968, contacte cu hispaniștii români și cu studenții de limbă spaniolă - unii dintre ei dețin azi importante

poziții în studiile hispanice.

În a doua etapă românească, din 1992 până la sfârșitul lui 1996, am acordat o atenție specială relațiilor culturale; din acest motiv am vizitat adeseori Craiova, în care se preda limba lui Cervantes atât în învățământul elementar, mediu cât și universitar. Tot din motive profesionale, dar de cu totul altă natură am călătorit de multe ori în orașul vecin, Calafat.

În ultimii ani ai celei de-a doua șederi, o misiune de pace m-a adus frecvent la Craiova și la portul vecin de pe Dunăre, Calafat, la sud de capitala Olteniei. O curiozitate demnă de menționat în fața unui public de lingviști este acest nume geografic care se regăsește în Spania: constituind încă o legătură. În Catalonia, la nord-estul țării mele, există toponimul Calfata a cărui etimologie probabil face referință la cuvântul *calafateo* = (călăfatuire), (din cuvântul turc *kalafat*) aplicat navelor, (după DRAE - Dicționarul Academiei Regale al Limbii Spaniole, "asutparea îmbinărilor scândurilor navelor cu câlți și catran pentru ca să nu intre apa.").

Operația de embargou a Dunării, stabilită de Guvernul Român cu Uniunea Europei Occidentale pe la mijlocul anilor nouăzeci, și în mod special participarea la acest embargo a trupelor Gărzii Civile spaniole, într-o șalupă rapidă, m-au adus deseori în localitatea fluvială menționată. În acest timp, mi-am putut repeta vizitele la această Universitate și alte centre de învățământ din Craiova unde se preda limba spaniolă.

Firește, nu trebuie să mă limitez la amintiri personale, ci să mă refer în fața acestei distinsе adunări la profesiunea mea: diplomația. Această profesie este puțin cunoscută fiind înconjurată de mituri și vorbe frumoase, cu o imagine îndepărtată uneori de realitate. Nu vreau deci să las să treacă această ocazie plăcută pentru a semnala unele trăsături ale profesiunii mele, necunoscute sau în cel mai bun caz puțin cunoscute.

Nu consider că ar fi de prisos, într-un centru al științei, anumite precizări:

Bineînțeles, mai întâi trebuie să fie definită diplomația. Cea mai cunoscută definiție afirmă că ea este *arta, tehnica sau profesia relațiilor pacifice între State*.

Pe această linie, afirmă Nicolson, adoptând termeni din Dicționarul Englez Oxford, ea este *stabilirea relațiilor internaționale prin negocieri; metoda prin care se stabilesc aceste relații prin ambasadori și trimiși; profesia sau arta diplomatului*.

Dicționarul Academiei Regale al Limbii Spaniole (DRAE) înregistrează accepții ale cuvântului diplomație:

"Știința sau cunoașterea intereselor și relațiilor între națiuni "

"Serviciu al Statelor în relațiile lor internaționale."

Apar de asemeni în DRAE accepțiile familiare și figurate ale cuvântului *diplomație*.

"Curtoazie aparentă și interesată"; "Abilitate, sagacitate și disimulare."

Cu aceste simple definiții, aș putea construi un concept al diplomatului care ar fi:

Funcționarul în serviciul Statului însărcinat cu relațiile pacifice cu celelalte națiuni, care trebuie să pună în aplicare cunoașterea intereselor țării sale, să le apere cu abilitate, sagacitate și curtoazie.

După precizarea definiției, să menționăm că Istoria Diplomației a fost calificată cea mai veche profesie din lume; întotdeauna, în mod anecdotic, se caută și i se găsesc originile, chiar îi putem găsi originile chiar în momentul creației omului. Nu a fost altceva decât o misiune diplomatică cea a îngerului cu spada aruncătoare de flăcări - misus Domini - adică trimis, Ambasador al lui Dumnezeu, care i-a expulzat din Paradisul Pământesc pe Adam și Eva.

Diplomației i se atribuie și antecedente mitologice. Sir Harold Nicolson, în cunoscutul manual "Diplomacy", menționează drept zeitate tutelară a diplomaților de Zeul Hermes, care reprezenta în antichitate calitățile farmecului, ingeniozității și vicleniei. Chiar în ziua când s-a născut, acesta a furat de la fratele său Apollo cincizeci de capete de vite, după care le-a ascuns într-o peșteră și s-a întors la leagănul lui în care s-a culcat liniștit. Aceste talente i-au fost foarte apreciate de Zeus, care l-a însărcinat cu cele mai delicate misiuni, inclusiv aceea de a-l omorî pe Argos. Grecii îl considerau pe Hermes patron amabil dar fără scrupule, al călătorilor, negustorilor și hoților. Calități care, dacă ar fi să judecăm cu rea intenție, se împodobesc diplomații, deși mulți dintre noi am fi preferat un zeu tutelar mai puțin strălucitor, dar mai cinstit și mai de încredere.

În Spania, printr-o bulă papală acordată în 1949 de către Pius al XII-lea Ambasadorului Spaniei la Sfântul Scaun, Sfântul Arhanghel Gabriel a fost declarat patron al carierei diplomatice și al diplomaților spanioli.

Sanctum Gabrielem Archangelum omnium Hispanie Legatorum caelestem apud Deum Patronum constituimus ac declaramus, omnibus et singulis honorobius et privilegiis liturgicis adjectis quae rite Coetuum patronis competunt.

Figura eminentă a Sfântului Arhaghel Gabriel a dat naștere nu numai unor glose și dezbateri îndelungate în rândul teologilor și exegeților, ci și uneia dintre cele mai frumoase teme ale picturii medievale

și renaștentiste: Buna Vestire, act prin care Ambasadorul Părintelui Ceresc transmite Măriei divinul mesaj prin care îi dădea vestea concepției Pruncului - Dumnezeu.

Pe fațada principală a Școlii Diplomatice Spaniole din Madrid există un minunat basoreliev în marmură reprezentându-l pe Sfântul Arhanghel Gabriel vestind-o pe Sfânta Fecioara Maria: *Ave Maria gratia plena*.

În casa mea din Madrid păstrez ca pe o comoară o icoană din lemn din Basarabia din secolul XVIII, o reprezentare naivă a Bunei Vestiri, în care Sfântul Arhanghel Gabriel, cu veșminte de culoare verde și roșie, cu aripi lungi și albe, transmite Fecioarei Maria, așezată pe un scăunel și cu picioarele odihnindu-se pe nori, vestea de la Dumnezeu Tatăl, reprezentat în partea superioară a frumosului tablou.

Se cuvine să menționăm un patronaj atât de ilustru și care constituie o mare onoare, urmând sfatul autorului spaniol de tratate din secolul XVII, Juan Antonio Vera y Zuñiga, care cere ambasadorului să împărtășească tuturor "vestea neasemuită a istoriei."

Și fără îndoială, cunoașterea Istoriei a fost considerată drept o condiție a bunului ambasador și o cerință în formarea oricărui diplomat.

Astfel, o amintește în magnifica sa operă despre Istoria Diplomației Spaniole colegul și prietenul meu, Ambasadorul și în același timp înțeleptul istoric Miguel Angel Ochoa Brun. Totuși, tipizarea Istoriei Diplomației ca materie de studiu izolată este aproape imposibilă. Calea este cea urmată de Ochoa Brun care considera Istoria Diplomației drept o perspectivă specială a studiilor istorice.

4. Obiectivele clasice ale diplomației

Obiectivele de bază, pe care le-am putea califica drept clasice al unei misiuni diplomatice sunt definite prin Convenția de la Viena asupra Relațiilor Diplomatice din 18 aprilie 1961, enumerate în articolul 3:

- Reprezentarea Statului care acreditează către Statul receptor;
- Protecția în cadrul Statului receptor a intereselor statului care acreditează și a conaționalilor săi în limitele permise de Dreptul Internațional;
- Negocieri cu Guvernul Statului receptor;
- Investigarea prin toate mijloacele legale a condițiilor și a evoluției evenimentelor din Statul receptor și informarea cu privire la aceste fapte a Guvernului Statului care acreditează;
- Întărirea relațiilor de prietenie și dezvoltarea relațiilor economice, culturale și științifice între Statul care acreditează și Statul receptor.

În baza acestor criterii internaționale mi-am îndeplinit misiunea în România, fără să mă limitez însă exclusiv la aceste vechi formulări. Astfel, am dat acestora următoarea interpretare:

Am reprezentat Regele și Guvernul Spaniei, cu alte cuvinte, Instituțiile și cetățenii țării mele.

Am informat în legătură cu viața românească, nu numai despre cea politică și economică, ci și despre cea culturală și socială. În acest domeniu m-am străduit întotdeauna să reprezint în Spania o imagine cât mai bună a României, în special a culturii sale, cât și a românilor. În ciuda perioadelor dificile din istoria sa, în special trecutul cel mai recent, poporul român a știut să-și păstreze valorile spirituale și culturale. În această activitate a mea de informare, am auzit spunându-se - și de fapt așa și simțeam - că păream mai degrabă Ambasadorul României decât al Spaniei.

Am încheiat cu autoritățile române acorduri și convenții care, așa cum sună titlul celei mai importante dintre ele, au pus bazele prieteniei și cooperării noastre.

De asemeni, nu a lipsit niciodată din munca mea preocuparea pentru protejarea compatrioților mei. De altfel, cred că tot ce se referă la oameni constituie cea mai importantă dintre atribuțiile clasice ale diplomației.

5. Noile misiuni ale diplomatului

Am încercat, în timpul misiunii mele în România, să adaug la aceste atribuții clasice ale diplomatului încă două, mai actuale, dar care mi se par fundamentale pentru momentele istorice prin care trec atât Spania, cât și România.

Astfel, mi-am fixat ca obiectiv să sprijin stabilirea unor contacte cât mai numeroase între popoarele noastre, precum și promovarea valorilor europene actuale ale democrației, apărării drepturilor omului și spiritului de colaborare între țări.

Profesorul Boutros Boutros - Ghali, cu care am avut satisfacția de a lucra în anii tinereții mele la Academia de Drept Internațional de la Haga, și pe care l-am revăzut în numeroase ocazii, printre care la Universitatea din București pe la mijlocul anilor 90, vorbea de un nou drept internațional.

În discursul său de investire în Adunarea Generală a Națiunilor Unite din decembrie 1991, el semnala trei idei fundamentale pentru a-și îndeplini funcția: 1) pacea și necesitatea de a pune în mișcare o autentică diplomatie preventivă; 2) dezvoltarea și necesitatea de a reduce prăpastia care continua să se mărească între nord și sud; 3) democratizarea și necesitatea de a promova democrația atât în interiorul statelor, precum și în relațiile dintre State.

În ultimele luni, relațiile internaționale și diplomația au suferit noi schimbări. Din aceste motive, Asociația Spaniolă a Profesorilor de Drept Internațional și Relații Internaționale, împreună cu Școala Diplomatică din Madrid, au organizat un Seminar Extraordinar intitulat "Noile circumstanțe ale Dreptului și Securității Internaționale". Experții teoreticieni, de comun acord cu cei care practică și gestionează aceste relații, adică diplomații, consideră că după interregnul marcat de sfârșitul războiului rece, atentatele din septembrie 2001 de la New York și consecințele lor au motivat în Societatea și Dreptul Internațional cristalizări ale tendințelor anterioare și apariția unor noi perspective și contexte.

Noile obiective ale Diplomației includ azi lupta antiteroristă (element cheie al planului de la București adoptat de OSCE anul trecut), securitatea internațională și europeană, intervenția umanitară și noua folosire a forței în relațiile internaționale.

Din punctul meu de vedere, cred, și astfel am procedat în practică, că un bun Ambasador trebuie să insiste de asemeni în privința esențelor permanente ale relațiilor internaționale, fără a face abstracție din aceste motive de gestiunile imediate din politicile veșnic în schimbare. În interpretarea pe care am dat-o funcțiilor diplomatice, elementul de bază al oricărei misiuni este de a pune în contact cât se poate de intens două popoare. Vorbesc aici de diplomația bilaterală, dat fiind că scopurile diplomației multilaterale sunt altele.

Această acțiune de bază de a pune în contact două popoare este cu atât mai ușoară cu cât sunt mai apropiate identitatea și credințele fundamentale ale națiunilor pe care dorim să le înfrățim.

6. Stâlpi ai punții latinității

Temelia înfrățirii hispano-române este solidă și ancorată în istorie. Nu a părut însă evidentă întotdeauna. Este suficient să observăm ce s-a întâmplat în privința relației mele intermitente cu România.

În prima mea experiență reală, în România anului 1968, aflată sub jugul comunismului, nu exista altă viziune despre Spania decât cea izvorâtă din războiul civil și din participarea la luptă a comuniștilor români din brigăzile internaționale. Stația de Radio "Spania Independentă" transmitea din București, prin compatrioții exilați, militând pentru eliberarea poporului spaniol. Totuși, în versiunea populară din mintea românilor, Spania se rezuma la Franco, la Sărita Montiel și la Real Madrid.

Azi, la mai bine de treizeci de ani de atunci, Spania apare în toată dimensiunea ei reală, de mare națiune, liberă, democratică și prosperă, având un rol important pe plan mondial în cadrul Europei unite, prezentă în același timp și în America Latină. Mulți români ne privesc acum și apare cu claritate îndelunga noastră relație istorică.

Suntem români și spanioli, două vechi popoare ale Europei care regăsesc în originile lor figura istorică a împăratului Traian, născut în orașul Italica din apropierea Seviliei, leagăn la strămoșilor mei. După romanizarea Daciei și amestecul poporului geto-dac cu soldații hispanici ai celei de a treisprezecea Legiuni Gemina Dacia, popoarele noastre au mers pe drumuri diferite. Și totuși, la Adamclisi, localitate înfrățită cu Italica, a rămas până azi "Trofeul Traian", monument care fost calificat drept actul de naștere al neamului românesc. În Muzeul de Istorie din București se află o reproducere a coloanei lui Traian de la Roma: în basoreliefuli îi vedem pe geto-daci cu milițiile Legiunii Gemina Dacia, imagini ale primelor contacte hispano-române.

Agustin de Foxá, ilustru poet și scriitor, care a fost și diplomat, antecesor al meu la misiunea spaniolă din București în anii treizeci, comentează faptul că Traian, faptul devenit comun, că Traian nu încetează a fi din aceste motive o realitate vie. *"Figura sa ia proporții gigantice - afirmă și cuprinde toată Dacia, când aud un "Domnule", clar, latin, vesel, care evoca pe "dominus" din liturghia noastră. Foxá, mărturisește în scepticismul sau o anumită emoție: ajuns ca un Robinson, naufragiat din Orient Express pe această insulă latină înconjurată de mări slave."*

Și în ciuda repetiției și a locurilor comune, realitatea istorică trebuie să fie respectată. Originea comună a Daciei și Hispaniei servește de bază unei relații fructuoase. De-a lungul istoriei, figura împăratului Marco Ulpio Traian crește cu pasul timpului.

Ramón de Basterra, de asemenea ilustru predecesor al meu, și el tânăr secretar al Reprezentanței spaniole din București, autor al lucrării "Opera lui Traian" și Mircea Eliade, care a lucrat ca atașat cultural la Lisabona, publicând întâi în portugheză și apoi în spaniolă breviarul său istoric "Români", ne amintesc

diferite repere ale relațiilor noastre.

Vestea despre descoperirea Americii a ajuns în Curțile Voevozilor Țării Românești și Moldovei. Mai târziu, în documentele transilvane din secolul XVI, se menționează generalul spaniol Castaldo. În același secol, pitorescul prinț al Moldovei Despot Vodă cere sprijin Cezarului Quintul. Castilianul Diego Galán, capturat de otomani, asistă la bătălia de la Călugăreni. Filip al II-lea aflase printre călătorii de la curtea sa despre luptele lui Mihai Viteazu.

În secolul XIX, apar mai multe mărturii despre prezența spaniolă în țările române. În 1846, este documentată prezența spaniolă pe pământ românesc. Mihail Kogălniceanu, cel care va deveni un politician ilustru, diplomat și istoric, entuziast de furtunoasa istorie a Spaniei care-i amintea de cea a țării sale declara: "Iubesc Spania ca pe propria mea țară."

Unul din primele acte oficiale între țările noastre, a fost notificarea din partea regelui Alfonso XII adresată prințului Carol al României, prin care îl felicita pentru urcarea sa pe tron, recunoscând astfel statutul suveran al României cu doi ani înaintea proclamării independenței sale.

Relațiile noastre diplomatice au început puțin după independența României prin acreditarea celui mai pretențios dintre antecesorii mei, Don Pedro de Alarido y Kastriota, care aspira nici mai mult nici mai puțin decât la coroana Albaniei.

Cunoașterea culturii românești din Spania s-a datorat în parte intelectualilor care au primit o călduroasă ospitalitate în țara mea. Mircea Eliade, Emil Cioran, Vintilă Horia, Aurel Răuță, George Uscătescu, Aron Cotrus - sunt mărturii ale apropierii noastre culturale.

În România, centrul de difuzare a culturii spaniole este Institutul Cervantes din București, contribuție primordială a Spaniei față de o țară căreia Traian i-a dat numele, limba și poporul. La ceremonia de prezentare a Institutului, pe 25 ianuarie 1995, aflându-mă ca Ambasador al Spaniei în România, am afirmat cu bucurie și emoție: ... *"pentru cei ce iubim spaniola și o folosim ca mijloc de expresie universală, limba de comunicare a întregii lumi și în momentul de față limba latină cu creșterea cea mai rapidă, ziua de astăzi este o zi festivă în București."*

7. Concluzii: Scrisoarea găsită și privirea către viitor

Între Spania și România, țări prietene, înfrățite prin latinitate și creștinism, au avut loc întâlniri și despărțiri. Hispanismul românesc are o istorie veche, centenară, inițiată de Universitatea din Iași. Dragostea Spaniei pentru România își găsește ecoul prin jaloane evidente precum societățile de prietenie din primele decade ale secolului XX.

Trebuie să luptăm acum pentru românismul din Spania. Imaginea României în țara mea are nevoie de îmbunătățiri. Să ne unim cu hispaniștii și româniștii pentru a prezenta Europei o Românie a libertății și progresului, ancorată în valorile ei istorice și culturale, care face eforturi pentru cucerirea unui nou viitor.

Mulțumind încă o dată Universității din Craiova pentru înalta onoare pe care mi-o oferă, îmi amintesc momentul când mi-am luat rămas bun, la sfârșitul anului 1996 și de scrisoarea mea deschisă către români pe care au publicat-o mai multe ziare. Îmi manifestam acolo convingerea unei întoarceri pentru a vedea evoluția României către o națiune mai democratică, mai liberă, mai dezvoltată și mai tolerantă.

La revenirea mea pricinuită de un motiv atât de gratificant care-mi onorează modesta persoană, adaug satisfacția de a constata că scrisoarea mea, spre deosebire de cea a lui Caragiale, nu s-a pierdut, ci dimpotrivă a găsit ecou printre destinatarii săi. Cu eforturile tuturor, vom putea vedea curând o Românie integrată în Europa, în locul pe care istoria și poporul său le merită. Astfel, va fi posibil marele viitor pe care-l prezice Mihail Eminescu.

Am citit cu mult interes raportul despre progresul României în vederea adeziunii la Comunitatea Europeană, publicat la Bruxelles la 13.11.2001. Comisia a ajuns la concluzia că România îndeplinea criteriile politice. De atunci, țara a făcut progrese considerabile în direcția consolidării și aprofundării în domeniul stabilizării instituțiilor sale, în garanțiile democratice, în aplicarea legilor, drepturile umane, respectul și protecția minorităților. În ultimul an, s-au constatat și alte progrese ... Rămân totuși probleme care se cer rezolvate.

Exprim de la această ilustră tribună dorința mea arzătoare pentru că din cele două extreme, orientală și occidentală, ale latinității piloni solizi ca cei ai podului lui Apolodor din Damasc, și inspirați de opera lui Traian, noi toți să ne aducem contribuția la nobilul mandat de a uni popoarele Europei.

Vă mulțumesc mult.

